

İLETİŞİM LİSANS ALANI VE PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ (Sürüm 2.1)

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ VE TANIMLAR.....	1
2. GENEL ÖLÇÜTLER.....	2
Ölçüt 1 Öğrenciler.....	2
Ölçüt 2 Program Eğitim Amaçları.....	2
Ölçüt 3 İLEDAK İletişim Alanı Öğretim Çıktılar.....	3
Ölçüt 4 Sürekli İyileştirme.....	4
Ölçüt 5 Öğretim Programı.....	4
Ölçüt 6 Öğretim Kadrosu.....	5
Ölçüt 7 Programın Altyapısı.....	5
Ölçüt 8 Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar.....	6
Ölçüt 9 Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri.....	6
Ölçüt 10 Programa Özgü Ölçütler.....	6

GİRİŞ VE TANIMLAR

Bu ölçütler, iletişim ortamlarının teknolojik gelişme ve değişimlere paralel olarak hızla yenilediği bir süreçte paydaşların ve sektörün beklentilerini karşılamak üzere, en az 8 yarıyıl ya da eşdeğerinden (240 AKTS kredisi ile) oluşan lisans düzeyindeki İletişim alanını kapsayan programların kalite güvencesini sağlamayı ve bu programların sürekli iyileştirilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Lisans düzeyindeki bir iletişim programının değerlendirilmesi için başvuruda bulunan yükseköğretim kurumu, söz konusu programının bu belgede yer alan ölçütleri yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür.

Tanımlar:

Her ne kadar kurumlar kendi farklı terminolojilerini kullanabilirlerse de, İLEDAK ölçütlerini kullanarak yapılan değerlendirmelerde "Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi" (DAUY) Madde 7'de yer alan aşağıdaki temel tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir:

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sistemi'nce tanımlanan krediyi;

Alana özgü ekipman ve donatılar: Görsel, işitsel içeriklerin hazırlanması sürecinde çağdaş teknik standartlara ve üretim sürecine uygun ekipman, donatı ve yazılımları;

Değerlendirme: Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması sürecini;

Değerlendirme süreci: Program eğitim amaçlarına ve program çıktılarına erişim düzeylerini gösteren ve programı iyileştirmek üzere alınacak kararlarda ve yürütülecek eylemlerde değerlendirmelerin kullanılmasını sağlayan süreci;

Kredi: Bir yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen bir saatlik (50 dakika) teorik dersin ya da yapılan iki veya üç saatlik uygulama, pratik veya laboratuvar çalışmalarının eğitim yüküne eşdeğerini;

Program Çıktıları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri;

Proje Çalışması: Alana özgü araştırma yöntemlerinin ve gereksinimlerin belirlenmesinden hareketle, eleştirel düşünme, etik yaklaşım, temel iletişim ilkelerinin yaratıcı kullanımı ve / veya yeni bir yaklaşım ve bakış açısı getiren çalışmaları;

Program Eğitim Amaçları: Programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentileri;

Ölçme: Program eğitim amaçlarına ve program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıt tanımlama, toplama ve düzenleme sürecini;

Ürün: Her bir programın, özelliğine bağlı olarak, öğrencilerin kendi öğretim programları süresince tasarladıkları, uyguladıkları, hazırladıkları ve ürettikleri iletişim alanına özgü tüm çalışmaları ifade eder.

1. GENEL ÖLÇÜTLER

Ölçüt 1: Öğrenciler

Bir iletişim programının değerlendirilmesinde, öğrencilerin niteliği, gelişimi ve başarıları önemlidir. Bu nedenle:

1.1 Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve yetkinlikleri) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdırlar. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

1.2 Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulünde, çift anadal, yandal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

1.3 Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak koşullar sağlanmalıdır.

1.4 Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

1.5 Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

1.6 Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Ölçüt 2: Programın Eğitim Amaçları

2.1 Değerlendirilecek her iletişim programı için, program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentilerini tanımlayan ve genel ifadelerden oluşan program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

2.1.1 Bu amaçlar, İLAD program eğitim amaçları tanımına uymalıdır.

2.2.2 Bu amaçlar, kurumun, fakültenin ve bölümün özgörevleriyle uyumlu olmalıdır.

2.2.3 Bu amaçlar, Programın çeşitli iç ve dış paydaşları sürece dahil edilerek belirlenmelidir.

2.2.4 Bu amaçlar kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır,

2.2.5 Program, iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

2.3 Programın/bölümün eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla programın eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Ölçüt 3: İletişim Alanı Öğretim Çıktıları

3.1 Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler olan program çıktıları, programın/bölümün eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalıdır.

Bu çıktılar; ve Tablo 3.1' de sıralanan İLAD İletişim Alan Çıktıları'nı da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar/bölümler; eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar tanımlayabilirler.

Tablo 3.1 İLEDAK İletişim Alan Çıktıları (Sürüm 2.1)
3.1.1 İletişim alanı ve programlarıyla ilgili sosyal bilimler ve sanat disiplinlerine özgü konularda yeterli akademik, kültürel, sanatsal ve teknik bilgi birikimine ve bu bilgiyi programın kapsadığı alanlarda kullanabilme becerisine sahiptir.
3.1.2 Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.
3.1.3 Yaratıcı ve eleştirel yaklaşımla, alanına özgü araştırma, planlama, ürüne dönüştürme uygulama becerisine sahiptir.
3.1.4 Alan uygulamaları için gereken çağdaş araçları seçme ve kullanma becerisine sahiptir.
3.1.5 Alanına özgü kuramsal ve uygulamalı bilimsel çalışmalar yapma ve sonuçlarını paylaşma bilgi ve becerisine sahiptir.
3.1.6 Alanındaki problemleri saptama, yorumlama ve çözme becerisine sahiptir.
3.1.7 Alanında uyumlu ve verimli ekip çalışması becerisine sahiptir.
3.1.8 Alanı ile ilgili mevzuatı ve kalite standartlarını bilir ve uygulama becerisine sahiptir.
3.1.9 Etik ve mesleki etik ilkelerine uygun davranma ve sorumluluk bilincine sahiptir.
3.1.10 Alanla ilgili mesleki çalışmalarının, insan hakları, kültürel çeşitlilik, çevre sorunları, kamu yararı ve kamu hizmeti gibi evrensel ve toplumsal boyuttaki etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda duyarlılık gösterir.
3.1.11 İş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi ve deneyim sahibi olma; farkındalık oluşturma; girişimci ve yenilikçi yaklaşım bilinci ile davranma becerisine sahiptir.
3.1.12 Öğretim programlarında en az iki adet alan dışı dersi başarıyla tamamlamıştır.
3.1.13 İş sağlığı ve güvenliği konusunda alanıyla ilgili bilgiyi kendi alanında uygular.
3.1.14 En az bir yabancı dilde sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisine (Avrupa Dil Portfolyosu B1 Genel Düzeyinde) sahiptir. Yabancı dilde eğitim yapan programlarda bu düzey, B2 düzeyidir.
3.1.15 Alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımlarını (en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde) kullanma becerisine sahiptir.

3.2 Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

3.3 İletişim alanıyla ilgili programlardan, mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrenciler, program çıktılarına sahip olduklarını kanıtlamalıdır.

Ölçüt 4: Sürekli İyileştirme

4.1 Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların, programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

4.2 Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Ölçüt 5: Öğretim Programı

5.1 Her programın, eğitim amaçlarını ve çıktılarını destekleyen bir “öğretim programı” olmalıdır. Öğretim programı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ile Ölçüt 10’ da verilen programlara özgü bileşenleri içermelidir.

5.2. Öğretim programının uygulanmasında kullanılacak öğretim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılmasını garanti etmelidir.

5.3 Kurumda öğretim programının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir yönetim sistemi bulunmalıdır.

5.4 Öğretim programı aşağıdaki bileşenleri içermelidir:

- (a) En az bir yıllık (iki dönem) ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS tutarında sosyal bilimler ve sanat disiplinine özgü alanlarda uygulamaya dayalı çalışmalarla desteklenmiş genel eğitim;
- (b) En az bir buçuk yıllık (üç dönem) ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS tutarında temel iletişim bilimleri ile öğrencinin alanına uygun meslek eğitimi;
- (c) Program amaçları doğrultusunda, eğitim programının içeriğini bütünleyen, mesleki eğitimlerinin ürünlerini ortaya çıkaran uygulamalı eğitim;
- (d) Öğretim programlarında, öğrencinin kültürel ve sanatsal birikimini zenginleştirmeye yönelik, en az iki adet alan dışı ders alması sağlanmış olmalıdır.
- (e) Mezuniyet için öğrenci ulusal kredi olarak en az 120 kredi / 240 AKTS tutarını sağlamış olmalıdır.

5.5 Öğrenciler, derslerde edindikleri bilgi ve becerileri, kullanacakları alana özgü standartları ve gerekçeli koşulları / kısıtları (ekonomi, çevre sorunları, sürdürülebilirlik, üretilebilirlik, etik, sağlık, güvenlik, sosyal ve politik sorunlar gibi) içerecek bir bakış açısıyla uygulamaya, tasarlamaya, planlamaya ve üretime dönüştürmeye hazırlanmalıdır.

Ölçüt 6: Öğretim Kadrosu

Öğretim kadrosu, eğitim programının temel unsurudur. Bu nedenle,

6.1 Öğretim kadrosu yeterli sayıda olmalıdır. Bu sayı;

- (a) Her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sektör, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlamalı.

- (b) Programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalı.
- (c) Her programın öğretim üyesi sayısı akademik unvanları (Prof., Doç. ve Doktor Öğretim Üyesi, Öğretim Görevlisi olarak) gerekli kadroları içermelidir.
- (d) Her programın öğretim kadrosu, programın açılışından itibaren arttırılarak devam ettirilmelidir. Dört yıllık iletişim eğitimi sonunda programın öğretim kadrosu en az 6 öğretim üyesi / öğretim görevlisine ulaşacak şekilde planlanmalıdır.

6.2 Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalıdır.

Bu nitelikler, programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır. Öğretim üyelerinin genel anlamda yeterlikleri, eğitimleri, konularının çeşitliliği, alana özgü profesyonel/akademik deneyimleri, öğretme becerileri ve deneyimleri, iletişim becerileri, daha etkin programlar geliştirme yönündeki heyecanları, mesleki bilgi düzeyleri, araştırma deneyimleri, mesleki kuruluşlara üyelikleri gibi hususlarla değerlendirilebilir.

6.3 Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri (ölçütleri) yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Ölçüt 7: Programın Altyapısı

7.1 Sınıflar, laboratuvarlar, stüdyolar, atölyeler, uygulama odaları ve diğer donanımlar, eğitim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

7.2 Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

7.3 Programlar, öğrencilerine görsel işitsel içerik üretiminde gerekli olan ekipman, yazılım ve diğer donanımları kullanmayı öğrenecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

7.4 Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları (klasik ve dijital ortamlarda) eğitim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

7.5 Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında ve diğer donanımlarda gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır.

7.6 Özel gereksinimliler (engelliler) için yeterli düzeyde altyapı düzenlemesi bulunmalıdır.

Ölçüt 8: Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar

8.1 Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

8.2 Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

8.3 Program için gereken altyapıyı sağlamaya, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

8.4 İdari ve teknik kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

8.5 Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır.

Ölçüt 9: Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri

Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Ölçüt 10: Programlara Özgü Ölçütler

Programa özgü ölçütler, belirli bir iletişim alanı ve programına özgü eğitim planına yönelik ek ölçütleri tanımlamaktadır. Bu ölçütler dört yıllık lisans düzeyindeki oniki (12) ayrı iletişim programı için düzenlenmiştir.

10.1 Gazetecilik ve Habercilik Program Çıktıları
10.2 Yeni Medya ve Gazetecilik Program Çıktıları
10.3 Yeni Medya, Dijital Medya Program Çıktıları
10.4 Görsel İletişim Tasarımı Program Çıktıları
10.5 Halkla İlişkiler ve Tanıtım Program Çıktıları
10.6 Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Program Çıktıları
10.7 Reklamcılık Program Çıktıları
10.8 İletişim Bilimleri Program Çıktıları
10.9 Radyo, Televizyon ve Sinema Program Çıktıları
10.10 Televizyon Haberciliği ve Programcılığı Program Çıktıları
10.11 Çizgi Film ve Animasyon Program Çıktıları
10.12 Oyun Tasarımı Program Çıktıları